

Regionledningskontoret
Folkhälsa

Handlingsplan jämlik hälsa 2024-2025, till strategin ”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025”

Handlingsplanen jämlik hälsa med aktiviteter är framtagna i samverkan med representanter från olika regionaktörer, länets kommuner, myndigheter, organisationer och civilsamhället.

HANDLINGSPLANENS SYFTE

Syftet med handlingsplanen är att minska skillnader i hälsa mellan olika grupper och områden. Detta görs i samverkan mellan olika aktörer i gemensamma aktiviteter vilka bidrar till att nå de övergripande målen i strategin. Handlingsplanen syftar även till att samtliga handlingsområden genomsyras av ett invånarperspektiv där invånarmedverkan och delaktighet eftersträvas. På så sätt kompletterar handlingsplanen arbetet som sker i samverkan mellan kommuner och Region där individen och patienten sätts i centrum i arbetet tillsammans med och för Esther¹.

Denna handlingsplan är den femte och sista kopplad till strategin *Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län*, som löper ut år 2025.

Handlingsplanen och dessa aktiviteter följs löpande i Stratsys. Under 2024-2025 görs en utvärdering av strategin och dess tillhörande handlingsplaner.

STRATEGIN FÖR JÄMLIK HÄLSA 2016-2025

Med strategin som kompass ska en jämlik hälsa integreras i politiska och verksamhetsnära beslut, samverkan och samlärande för folkhälsoarbete ska stärkas och insatser ska riktas till de grupper i samhället som har sämre förutsättningar till hälsa.

Tillsammans behöver vi förbättra livsvillkoren för att alla ska få bästa möjliga förutsättningar att kunna påverka sitt liv och sin hälsa. Strategin *Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025* övergripande mål är:

- Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län.
- Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper.
- Invånarna har förbättrade förutsättningar att främja sin hälsa.

För att nå de övergripande målen har strategin delats upp i tre strategiska mål och nio handlingsområden som återfinns i handlingsplanen jämlik hälsa:

¹ ESTHER är ett samarbete mellan kommunerna, vårdcentralerna och specialistvården. I nätverket finns patienter, brukare samt ESTHER förbättringscoacher som ett naturligt stöd i utvecklingsarbetet. "Esther" är en symbolisk person med komplexa vårdbehov som kräver integrerad vård och samordning.

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för jämlik hälsa

Handlingsområde 1: Statistik och analys

Handlingsområde 2: Invånarmedverkan²

Handlingsområde 3: Hälsoekonomi

Handlingsområde 4: Förbättringsarbete och forskning

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

Handlingsområde 5: Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Handlingsområde 6: Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa

Handlingsområde 7: Försörjning och sysselsättning

Handlingsområde 8: Samhällsplanering och närmiljö

Handlingsområde 9: Äldres livsvillkor och hälsa

Handlingsområdena 1 till 5 lägger grunden för de övriga områdena. De skapar förutsättningar och utgör ett stöd för urval och styrning av aktiviteter som finns inom handlingsområde 6 till 9.

Handlingsplanen 2024-2025 utgår från de nio handlingsområdena vars aktiviteter ska bidra till att uppfylla de strategiska målen och slutligen, sammantaget, påverka strategins övergripande mål.

Länets kommuner kan med strategins vägledning bryta ner målen och anpassa dem till varje enskild kommuns förutsättningar och aktiviteter. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

² Begreppet ändrades i revideringen i handlingsplanen från medborgarmedverkan, vilket efterfrågats från olika håll. Begreppet invånarmedverkan ses som mer inkluderande och medborgarmedverkan används framförallt med koppling till den politiska processen, t ex medborgardialog.

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för jämlik hälsa

HANDLINGSOMRÅDE 1: STATISTIK OCH ANALYS

För att leda utvecklingen mot en jämlik hälsa och social hållbarhet behövs kunskap om hälsoläget, hälsans bestämningsfaktorer och dess fördelning i befolkningen. Vidare behövs kunskap om befolkningens sammansättning på länsnivå, kommun- och kommundelnivå.

Syftet med handlingsområdet är att skapa och upprätthålla en bra struktur för samverkan kring statistik, analys och undersökningar i Jönköpings län. Resultat och publikationer ska finnas lättillgängliga för beslutsfattare och medarbetare inom Region Jönköpings län, länets kommuner, länsövergripande organisationer samt för länsbor.

Tabell 1. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 1.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Högre kompetens och större användande av befintliga datakällor hos tjänstepersoner i Regionen och kommunerna	Marknadsföra befintliga kunskapsunderlag och datakällor	Följa användning av Länsbarometern samt utskick och presentation av material kopplat till <i>Hälsa på lika villkor</i> och <i>Folkhälsoenkät Ung</i>	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Regionens kommunikationsavdelning Regional Utveckling
Kunskapsunderlag kring hälsoläget i länet med fokus på jämlik hälsa är framtagna	Årlig uppföljning av indikatorerna som är kopplade till <i>Strategin för jämlik hälsa</i>	Publicerade kunskapsunderlag	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa
	Arbeta med ytterligare analyser av <i>Folkhälsoenkät Ung</i>	Publicerade analyser av <i>Folkhälsoenkät Ung</i>	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa
	Ta fram kunskapsunderlag baserat på <i>Hälsa på lika villkor</i>	Framtaget kunskapsunderlag baserat på <i>Hälsa på lika villkor</i>	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa

HANDLINGSOMRÅDE 2: INVÅNARMEDVERKAN

Invånarmedverkan handlar ytterst om demokrati och människors möjligheter att vara medbeslutande kring sitt eget liv. Att kunna påverka tillvaron, att ha makt över sin vardag och känna sig delaktig i samhället är en betydelsefull faktor för hälsan. För att uppnå en mer jämlik hälsa är det av stort värde att även involvera personer som annars har svårt att göra sin röst hörd i samhället. Insatser som utformas i samverkan mellan profession och de man är till för, är ofta effektivare och leder till större delaktighet och nöjdhet.

Syftet med handlingsområdet är att skapa förutsättningar för delaktighet, för både verksamheter i sina utvecklings- och förbättringsarbeten, och för invånaren att vara delaktig i projekt eller insatser som berör vardagsliv och hälsa.

Tabell 2. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 2.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Personer som leder projekt eller initierar insatser har kompetens (kunskap, kännedom och praktiskt stöd) kring metoder och arbetssätt för att involvera invånaren	Utveckla och sprida befintlig hemsida om metodstöd för invånarmedverkan	Avstämning halvårsvis med kontaktpersoner för respektive metodstöd	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa och Kultorum
	Säkerställa och upprätthålla kvaliteten i presenterade metoder för invånarmedverkan, samt erbjuda kontaktperson till varje metod	Avstämning halvårsvis med kontaktpersoner för respektive metodstöd	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa och Kultorum
	Sprida kunskap om invånarmedverkan och metodstöd vid uppstart av förbättringsarbeten och inför konferenser/ utbildningar	Avstämning halvårsvis med kontaktpersoner för respektive metodstöd	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa och Kultorum

HANDLINGSOMRÅDE 3: HÄLSO- OCH SAMHÄLLSEKONOMI

För att leda en strategisk utveckling mot social hållbarhet och en jämlik hälsa behövs kunskap och samsyn, dels om det ekonomiska perspektivet på hållbar utveckling, dels vad ojämlikhet och ohälsa kostar både ekonomiskt och i mänskligt lidande. Vidare behövs kunskap och samsyn om etablering av hållbara strukturer och system för systematiska uppföljningar och hälsoekonomiska utvärderingar som visar på olika insatsers kostnadseffektivitet.

Syftet med handlingsområdet är att generera evidens som styrker värdet av systematiska uppföljningar, följeforskningar och hälsoekonomiska utvärderingar som visar på konkreta insatsers resultat och kostnadseffektivitet.

Tabell 3. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 3.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Påbörja minst en hälsoekonomisk utvärdering av insatser som kan bidra till en jämlik hälsa	Genomföra beräkning kopplat till forskningsprojekt kring Hälsocenter	Följa forskningsprojektets arbete och resultat	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Futurum och Jönköping Academy

HANDLINGSOMRÅDE 4: FORSKNING OCH FÖRBÄTTRINGSARBETE

Arbetet för en god och mer jämlik hälsa behöver i ännu större utsträckning kombineras med systematiskt förbättringsarbete och forskning samt ske i samskapande mellan de som berörs. Stöd i detta arbete finns på många håll i länet på t ex Kommunal utveckling, Jönköping Academy, Qulturum, Futurum och i kommunerna.

Syftet med detta handlingsområde är att forskning och förbättringsarbete systematiskt bidrar till en god och mer jämlik hälsa för invånare i Jönköpings län. Detta innebär att förbättringsarbete och forskning integreras i arbetet för jämlik hälsa och att jämlikhetsperspektivet blir tydligt i de förbättringsarbeten och den forskning som genomförs.

Tabell 4. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 4.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Minst en forskningsstudie med avsikt att belysa jämlik hälsa för invånare i Jönköpings län genomförs 2024-25	Genomföra forskningsstudie avseende Hälsocenter	Följa forskningsstudiens process och resultat	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa, Futurum och Jönköping Academy Samverkansparter: Kommunal utveckling, Qulturum, samt länets kommuner och Hälsocenter

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

HANDLINGSOMRÅDE 5: SAMVERKAN OCH SAMLÄRANDE

En grundförutsättning för ett fungerade folkhälsoarbete är en aktiv och behovsriktad samverkan mellan aktörer som Länsstyrelsen, Kommunal utveckling, Region Jönköpings län, länets kommuner och civilsamhället.

Syftet med detta handlingsområde är att stödja former för en behovsstyrd samverkan utifrån målet jämlik hälsa.

Tabell 5. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 5.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Driva och delta i behovsstyrda regionala forum för samlärande och samskapande kring jämlik hälsa och social hållbarhet	Utarbeta och sprida koncept som bidrar till jämlik hälsa utifrån genomförda förbättringsarbeten från <i>Bästa platsen att leva på</i> .	Antal framtagna koncept och spridning i antal kommuner	Samordningsansvarig: Strategigrupperna kopplade till ledningssystemet för kommunerna och Regionen Samverkansparter: Kultorum, Kommunal utveckling Folkhälsa, Länsstyrelsen
	Undersöka möjligheterna för en regional samordningsgrupp inom social hållbarhet och jämlik hälsa i Jönköpings län.	Beslut kring framtida samordningsgrupp	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen Samverkansparter: Regional utveckling, Sektion Folkhälsa, Kommunal utveckling Kultorum
	Delta i analysgruppen inom Forum för social hållbarhet i Jönköpings län för samordning, analys och kunskapsutveckling inom sociala hållbarhetsfrågor.	Aktiviteten utvärderas årligen genom forum social hållbarhet	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen Samverkansparter: Region Jönköpings län, länets kommuner, idéburen sektor andra myndigheter

Förbättrad spridning av goda exempel och erfarenheter med koppling till strategi och handlingsplan	Sprida goda exempel via sektion folkhälsa nyhetsbrev	Antal nyheter med koppling till handlingsplanen	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa
	Upprätthålla strukturer för avstämning av aktiviteter i handlingsplanen, med arbetsgrupper och samordningsansvariga, samt möjliggöra samlärande.	Uppföljningar i Stratsys samt samtal med samordningsansvariga	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa
Användning av statistik och analys, hälsoekonomi, metoder för invånarmedverkan samt forsknings- och förbättringsmetodik i område 6-9	Erbjud stöd till handlingsområde 6-9 för att använda statistik och analys, hälsoekonomi, metoder för invånarmedverkan samt forsknings- och förbättringsmetodik	Årligen inhämtat behov av stöd från handlingsområde 6-9.	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

HANDLINGSOMRÅDE 6: BARN, UNGA OCH UNGA VUXNAS LIVSVILLKOR OCH HÄLSA

Hälsosituationen för barn och unga i Sverige är i flera avseenden de bästa i världen samtidigt finns relativt stora och i vissa fall växande skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Att ge barn och unga en bra start i livet utifrån goda förutsättningar i samhället är en av de mest betydelsefulla vägarna mot social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa. Mål och aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade efter framtagna mål i den regionala ledningsstrukturen för barn och unga, *Strategigrupp barn och unga*, och har Barnkonventionen som grund.

Syftet med handlingsområdet är att stärka alla barn och ungdomars möjligheter till bästa hälsa. Samverkan mellan olika verksamheter som möter barn och unga är en förutsättning för att kunna tillgodose alla barns behov, såväl fysiskt, psykiskt och socialt som existentiellt. Aktiviteterna ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 6. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 6.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspart
Förbättra barn och ungas år hälsa med 2 procentenheter per år, fram till och med 2025	Säkerställa Språklust - riktad samverkan mellan folkbibliotek och öppen förskola på familjecentraler för att främja språkutveckling och högläsning	Antal bibliotek, familjecentraler i berörda områden som deltar	Samordningsansvarig: Biblioteksutveckling Samverkansparter: Kommunal utveckling; Team barn och unga
	Stärka samverkan mellan personal på folkbibliotek och personal inom familjehemsvård för ökad lokal samverkan mellan folkbibliotek och socialtjänst för att stödja barn i särskilt utsatta livssituationer med läsfrämjande arbete	Enkät till verksamhet	Samordningsansvarig: Biblioteksutveckling Samverkansparter: Kommunal utveckling; Team barn och unga

Utveckla barnbiblioteket Glänta - en plats för barn och unga att besöka då de är patient eller närstående på Höglandssjukhuset och Värnamo sjukhus	Gläntan på plats på Höglandssjukhuset och Värnamo Sjukhus	Samordningsansvarig: Sjukhusbiblioteken
Utveckling av Sagoslingan på sjukhusen i Jönköping, Värnamo och Höglandet	Sagoslingan på plats	Samordningsansvarig: Sjukhusbiblioteken Samverkansparter: Bild och form gestaltning, Mark och trädgård, Barnkliniken och Barn och ungdomsmedicinska mottagningen
Rörelsesatsning i skola – genom att bygga broar mellan skolan, barn och fritid	Antal skolor och kommuner som initierar rörelsesatsning i skolan	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling; Område fritid Samverkanspart: Barn och utbildningsförvaltning, RF-SISU Småland.
Sprida utvärderade metoder för förbättrad hälsa hos unga baserat på insamlad hälsodata. Arbetet med psykisk hälsa är särskilt prioriterat	Spridning av metoder och antal kommuner	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Kommunal utveckling, Länsstyrelsen, elevhälsa/skola, ungdomsmottagning
Ta fram en överenskommelse för tandborstning i förskolan och familjedaghem, som utformas efter att pågående projekt utvärderas och kartläggs i samverkan	Antal förskolor/familjedaghem som följer överenskommelsen	Samordningsansvarig: Folktandvården Samverkansparter: Förskolor och familjedaghem i länets kommuner
Utvecklande av hembesöksprogram inom BHV och/eller i samverkan med kuratorer/socialtjänst på familjecentralerna.	Andel kommuner som erbjuder minst ett universellt hembesök av BHV och kurator från Familjecentral till alla förstagångsföräldrar under barnets första levnadsår	Samordningsansvarig: Barnhälsovården och Socialtjänst
Utveckling och spridning av riktat föräldraskapsstöd i grupp på familjecentralerna för föräldrar med utländsk bakgrund	Antal föräldra-stöd och pappagrupper som kommit igång på familjecentraler	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling Samverkansparter: Länsstyrelsen, Sektion folkhälsa
Modersmålsbaserat föräldraskapsstöd genom vägledande samspelegrupper och dialogföreläsningar	Antal kommuner/grupper som är igång inom respektive insats	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Länets kommer

	Litteratur och kulturmässa för placerade barn (läsfrämjande, psykisk hälsa och demokratisk dialog)	Genomförd mässa	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling; team barn och unga Samverkanspartner: Regional utveckling, familjehemsvården i länet
	Utbildning Första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA)-ungdom.	Antal genomförda utbildningsinsatser	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling och sektion Folkhälsa.
	Erbjuda anhörigstöd för barn och familjer med fysisk- eller psykisk ohälsa och sjukdom samt till familjer och barn i sorg	Antal barn från 4 år och uppåt som får hjälp av Vårsol (fördelat på kön, ålder, kommun samt stödorsak)	Samordningsansvarig Folkhälsa och sjukvård stab Samverkanspart: Vårsol

HANDLINGSOMRÅDE 7: FÖRSÖRJNING OCH SYSSELSÄTTNING

Ekonomisk trygghet är en central faktor för ett bra liv och god hälsa. För att uppnå det strategiska målet jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet, krävs insatser som främjar livslångt lärande, självförsörjning och meningsfull sysselsättning.

Syftet med handlingsområdet är att fler ska få möjlighet och förutsättningar för en meningsfull sysselsättning och självförsörjning. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 7. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 7.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Ökad kunskap om beforskade framgångsfaktorer som ger goda förutsättningar att nå försörjning och sysselsättning	Utbildning som bidrar till att öka kunskap inom området BIP-forskning ³ , för medarbetare som specifikt jobbar med sysselsättning	Antal genomförda utbildningar, antal deltagande verksamheter och antal deltagare per verksamhet.	Samordningsansvarig: Samordningsförbunden i länet Samverkansparter: Kommunal utveckling, Regional utveckling, Sektion Folkhälsa
Ökad spridning av bra beprövade arbetssätt och modeller som stödjer jämlikhet, egenmakt och hälsa	Fortsatt spridning av hälsofrämjande insatser såsom självhjälpsgrupper, More to life-samtalscafé mm. Prova att rikta vissa av dessa metoder till personer inom kommunalt aktivitetsansvar, vård- och omsorgscollege, teknikcollege mm.	Spridning i antal kommuner och verksamheter	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Kulturum, Regional utveckling, Kommunal utveckling, Länets kommuner
	Fortsatt genomförande av modersmålsbaserade insatser som t.ex. hälsoskolor riktad till personer inom kommunernas etableringsinsatser.	Antal genomförda hälsoskolor och utbildningar och deltagare i kronisk smärta.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Länets kommuner, t ex genom arbetsmarknadsavdelning
	Utveckling av metodstöd för riktade More to life-grupper.	Framtaget metodstöd	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa

³ Danskt forskningsprojekt, Beskaeftigelses Indikator Projekt, sysselsättningsindikatorprojektet. Projektet belyser fyra aspekters vikt vid jobbsökande; jobbfokuserade, hälsofokuserade, sociala och kompetenshöjande. Tillit, kontinuitet och parallella samordnade insatser är nyckelfaktorer.

	Spridning av projektet Hälsoguiden till länets alla kommuner	Antal kommuner som är involverade, antal genomförda utbildningar, antal utbildade Hälsoguiden, genomförda uppdrag	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Länets kommuner, Kommunal utveckling
Ökad kunskap om hur våld påverkar möjligheten att nå självförsörjning och sysselsättning	Utbildning som bidrar till ökad kunskap om våld samt implementering av systematiska och validerade frågor för att öka upptäckten av våld	Antal genomförda utbildningar, antal deltagande verksamheter och antal deltagare per verksamhet.	Samordningsansvarig: Samordningsförbunden i länet Samverkansparter: Länsstyrelsen, Kommunal utveckling, Regional utveckling, Sektion Folkhälsa

HANDLINGSOMRÅDE 8: SAMHÄLLSPLANERING OCH NÄRMILJÖ

Samhällsplanering och närmiljö spelar en central roll för befolkningens hälsa och är en viktig utgångspunkt i arbetet för en jämlik hälsa. En hälsobefrämjande och stimulerande boendemiljö t.ex. naturupplevelser, trivsel, lek och rekreation och varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service, föreningsliv, fritids- och kulturaktiviteter kan bidra till grundläggande förutsättningar för hälsa och social hållbarhet med integration, trygghet och jämlikhet.

För att uppnå det strategiska målet jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet, krävs insatser som främjar en hälsofrämjande, trygg och inkluderande närmiljö och en samhällsplanering som bidrar ett bra liv i en attraktiv region. Utvecklingsarbete inom samhällsplanering och närmiljö har gemensamma utmaningar med andra områden, vilket förutsätter samverkan. Dessa finns beskrivna i andra program och strategier, såsom; [Regional utvecklingsstrategi 2020-2033](#)⁴ och framtagandet av en regional cykelstrategi. Länsstyrelsen samordnar åtgärdsprogram för [Hälsans miljömål](#)⁵, minskad klimatpåverkan samt [Regional handlingsplan](#)⁶ och åtgärdsprogram för grön infrastruktur.

Syftet med handlingsområdet är att i samverkan med berörda aktörer genomföra insatser inom samhällsplanering och närmiljö som bidrar till ett bra liv och jämlik hälsa i en attraktiv region. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 8. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 8.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Ökade möjligheter till en meningsfull och aktiv fritid för alla oavsett, ålder, könstillhörighet, bakgrund och förutsättningar	Etablera och sprida användningen av Fritidsbanken ⁷ i minst 3-5 kommuner	Antal uppstartade fritidsbanker i länet, antal utlån	Samordningsansvar: Kommunal utveckling; område Fritid
	Sprida och etablera "Prova-på-kort-rörelse", som delas ut vid 5-årsbesök i barnhälsovården, i länet.	Antal barnhälsovårdsenheter som erbjuder "Prova-på kort-rörelse" vid 5-årsbesöket.	Samordningsansvar: RF SISU Småland Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Barnhälsovården

⁴ Läses i sin helhet på www.rjl.se

⁵ Läses i sin helhet på www.lansstyrelsen.se/jonkoping

⁶ Läses i sin helhet på www.lansstyrelsen.se

⁷ Fritidsbankens uppdrag är att erbjuda en fri och kostnadsfri låneverksamhet av sport-, fritid-, och friluftslivsmaterial. Fritidsbankens ägs av kommunerna i samverkan med distriktsidrottsförbundet.

HANDLINGSOMRÅDE 9: ÄLDRES HÄLSA OCH LIVSVILLKOR

Statistik visar att befolkningen blir äldre och äldre, detta innebär nya utmaningar för samhället. För att möta utmaningarna och stärka äldres förutsättningar att stärka äldres förutsättningar att själv främja sin hälsa behövs ökad kunskap om äldres livsvillkor med fokus på hälsofrämjande insatser.

Aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade efter framtagna riktlinjer och mål i den regionala ledningsstrukturen för äldre, *Strategigrupp äldre*.

Syftet med handlingsområdet är främja jämlik hälsa och goda livsvillkor för äldre och skapa förutsättningar för bästa platsen att åldras på. Det görs bland annat genom är att utveckla metoder och arbetssätt som underlättar för den äldre att själv förbättra och behålla sin hälsa. Det handlar också om att omsätta evidensbaserade verktyg och metoder för att nå genomslag. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 9. Mål, aktiviteter uppföljning samt ansvariga för handlingsområde 9.

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspartner
Ökad användning av evidensbaserade metoder samt utveckla aktiviteter som gynnar äldres hälsa	Sprida metodstöd inom levnadsvanor (alkohol, fysisk aktivitet) med och för den äldre befolkningen	Antal genomförda studiecirkel alkohol och äldre Antal använda metodstöd Antal kommuner	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Länsstyrelsen Kommunal utveckling Jönköpings läns nykterhetsförbund NBV Hela människan RF-SISU Småland
	Utvärdera studiecirkel i alkohol och äldre	Genomförd utvärdering	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Länsstyrelsen
	Informera om fallprevention i samverkan mellan offentlig verksamhet och civilsamhälle.	Mätetal som tas fram tillsammans med strategigrupp äldre.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Kulturum Kommunal utveckling
	Informera om och sprida bibliotekens verksamhet för äldre	Mätetal tas fram med Regionbiblioteket	Samordningsansvarig: Regionbiblioteket Samverkanspartner: Folkbiblioteken
Motverka ofrivillig ensamhet	Sprida existentiella samtalsgrupper för personer i eget boende	Antal samtalsgrupper Utvärdering deltagare	Samordningsansvarig: Studieförbundet Vuxenskolan Sektion folkhälsa

	Sprida existentiella samtalsgrupper för personer på särskilt boende (SÄBO)	Antal samtalsgrupper Anpassad utvärdering	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Arbetsgrupp till Strategigrupp Äldre Studieförbund
Motverka stillasittande och initiera fysisk aktivitet riktat till utrikesfödda seniorer	Ta fram två-tre koncept med aktiviteter för målgruppen. Sprida i minst två kommuner.	Uppföljning i grupp	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: RF SISU Småland Studieförbund Allmännyttan